

Č.j.: S 58/00-1727/00-240

V Brně dne 3. 10. 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném z vlastního podnětu dne 3. 8. 2000 dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, vedeném s účastníky řízení, kterými jsou ZEMKO, k.s., se sídlem Zelená 226, Česká Skalice, IČ 45535302, právně zastoupená na základě plné moci ze dne 11.9.2000 JUDr. Petrem Chovančíkem, advokátem se sídlem Štefánikova 323, Hradec Králové, BILBO a.s., se sídlem Skyřická 1, Most, IČ 64048501, Procházka MASO-UZENINY, spol. s r.o., Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 25013165, SCHNEIDER – závod 01 výroba uzenin, s.r.o., Americká 68, Plzeň, IČ 00884600, právně zastoupená na základě plné moci ze dne 1.1.1999 JUDr. Františkem Korandou, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, a Procházka spol. s r.o., se sídlem Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 44223081, vydává toto

r o z h o d n u t í :

Správní řízení vedené ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., vedené s účastníky řízení, kterými jsou ZEMKO, k.s., se sídlem Zelená 226, Česká Skalice, IČ 45535302, BILBO a.s., se sídlem Skyřická 1, Most, IČ 64048501, Procházka MASO-UZENINY, spol. s r.o., Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 25013165, SCHNEIDER – závod 01 výroba uzenin, s.r.o., Americká 68, Plzeň, IČ 00884600 a Procházka spol. s r.o., se sídlem Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 44223081, se dle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád),

z a s t a v u j e .

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 3.8.2000 z vlastního podnětu správní řízení s účastníky, kterými jsou ZEMKO, k.s., se sídlem Zelená 226, Česká Skalice, IČ 45535302, právně zastoupená na základě plné moci ze dne 11.9.2000 JUDr. Petrem Chovančíkem, advokátem, se sídlem Štefánikova 323, Hradec Králové, BILBO a.s., se sídlem Skyřická 1, Most, IČ 64048501, Procházka MASO-UZENINY, spol. s r.o., Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 25013165, SCHNEIDER – závod 01 výroba uzenin, s.r.o., Americká 68, Plzeň, IČ 00884600, právně zastoupená na základě plné moci ze dne 1.1.1999 JUDr. Františkem Korandou, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, a Procházka spol. s r.o., se sídlem Chelčického 627, Roudnice nad Labem, IČ 442230, ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“). V oznámení o zahájení správního řízení (str. 49-56 spisu a 205-206 spisu) upřesněným dopisem ze dne 11.9.2000 (str. 455-459 spisu) úřad uvedl, že možné porušení zákona je spatřováno v podezření, že účastníci řízení uzavřeli dohodu o cenách nebo jednali ve vzájemné shodě při stanovení prodejní ceny masa a masných výrobků. Toto jednání mohlo vést k narušení hospodářské soutěže na trhu uvedeného zboží.

Řízení bylo zahájeno na základě článku, uveřejněném v servisu ČTK dne 23.7.2000. V jmenovaném článku redaktora Petra Kukly (str. 1 spisu) bylo uvedeno stanovisko zástupce spolčenstva zpracovatelů masa k oznámení zvýšení prodejní ceny vepřového masa prvovýrobci. V článku bylo na základě prohlášení člena představenstva Společenství řezníků Čech, Moravy a Slezska a zároveň statutárního zástupce a ředitele jednoho z účastníků tohoto správního řízení, společnosti ZEMKO, k.s. Miroslava Šolce uvedeno: *„Nárůst nákupních cen masa od prvovýrobci, který zaznamenáváme od měsíce května, je tak rychlý, že ho zpracovatelé nebyli schopni promítnout průběžně do cen“* a dále *„Na pátečním setkání (21.července) šesti významných zpracovatelů v Senohrabech na Benešovsku bylo dohodnuto, že každý podnik upraví plošně v rámci možností prodejní ceny vepřového masa směrem k odběratelům.“* Dále bylo v článku zmíněno, že *„pátečního jednání se zúčastnili například zástupci Zemka k.s., Procházky s.r.o., plzeňského masokombinátu Schneider nebo mosteckého Bilba.“* Ke zvýšení cen bylo uvedeno *„Zvýšení obchodních cen pro odběratele vepřového masa o 15 až 20 procent plánují zpracovatelé masa sdružení ve Společenství řezníků Čech, Moravy a Slezska. Jednotliví členové udělají dílčí úpravy cen od pondělí 24.července a další úpravy se budou chystat v návaznosti na další růst cen ohlášených prvovýrobci.“*

Skutečnosti uvedené ve zmíněném článku nasvědčovaly možnému porušení § 3 odst. 1 zákona ze strany soutěžitelů, kteří se zúčastnili schůzky dne 21. července 2000 v Senohrabech na Benešovsku.

Z výpisů z obchodního rejstříku bylo zjištěno, že společnost ZEMKO, k.s. (dále jen „Zemko“), byla zapsána do obchodního rejstříku dne 4.2.1992. Předmětem jejího podnikání je mimo jiné řeznictví a uzenářství a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. Společnost Zemko je nájemcem masozávodu náležejícímu společnosti Skaličan a.s. Zpracovává zejména vepřové maso, v menším rozsahu i maso hovězí, případně jiné. Pro tyto účely nakupuje v převážné většině jatečná zvířata, méně potom i maso. Jatečná zvířata Zemko poráží na vlastních jatkách. Na trh dodává maso i masné výrobky, přičemž produkce masa má v objemu jeho celkové produkce nadpoloviční většinu.

Společnost Procházka MASO-UZENINY, spol. s r.o. (dále jen „Procházka MASO-UZENINY“) je zapsána v obchodním rejstříku od 13.12.1996. Předmětem jejího podnikání je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, řeznictví a uzenářství a hostinská činnost. Je součástí Procházka holding a.s (dále jen „holding“). V průběhu řízení bylo zjištěno, že Procházka MASO-UZENINY není zpracovatelem masa a masných výrobků,

nýbrž jejich distributorem. Náplní činnosti je provozování sítě asi 50 maloobchodních prodejen, z nichž některé společnost Procházka MASO-UZENINY sama vlastní a některé provozuje na základě nájemního vztahu. Maso a masné výrobky odebírá zejména od společnosti Procházka spol. s r.o. (která je rovněž součástí uvedeného holdingu), ale zároveň i od jiných zpracovatelů. Účastníci správního řízení Procházka MASO-UZENINY a Procházka spol. s r.o. jsou oba vlastněny společností Procházka holding a.s. a jsou též personálně propojenými subjekty prostřednictvím osoby společného jednatele (který je též předsedou představenstva holdingu).

Společnost Procházka spol. s r.o. (dále jen „Procházka“) byla do obchodního rejstříku zapsána dne 31.12.1991. Je vlastněna společností Procházka holding a.s. Předmětem činnosti je mimo jiné řeznictví a uzenářství a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodej a prodej. Náplní činnosti je nákup, výroba a prodej masa a masných výrobků. Pro tyto účely nakupuje především jatečná zvířata, která poráží na vlastních jatkách a dále je zpracovává (a to zejména vepřové maso, v menším rozsahu potom hovězí). Na výstupu tvoří v celkové produkci nadpoloviční podíl masné výrobky, zbytek porcované maso. Výrobky se distribuují zčásti prostřednictvím obchodních řetězců, zčásti prostřednictvím prodejny Procházka MASO-UZENINY (viz výše), zbytek odebírají ostatní (menší) odběratelé/prodejci. Společnost Procházka se stala účastníkem řízení 10.8.2000 na základě skutečností zjištěných po zahájení správního řízení.

Společnost BILBO a.s. (dále jen „Bilbo“) byla zapsána do obchodního rejstříku dne 29.9.1995. Předmětem jejího podnikání je řeznictví a uzenářství. Náplní činnosti je masná a uzenářská výroba. Pro tyto účely nakupuje již poražená zvířata, vlastní porážku neprovádí. Rozhodující podíl zpracovávaného masa tvoří maso vepřové. Produkuje pouze masné výrobky, nikoli porcované maso. Odběrateli jsou zejména obchodní řetězce, dále jsou to další (menší) odběratelé, příp. velkoobchody.

Společnost SCHNEIDER – závod 01 výroba uzenin, s.r.o. (dále jen „Schneider“) je v obchodním rejstříku zapsána od 28.7.1994. Předmětem jejího podnikání je mimo jiné řeznictví a uzenářství a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. Náplní činnosti je výroba a prodej masných výrobků. Tato společnost nemá vlastní jatka, tudíž nenakupuje živá zvířata, ale maso z jatek, a to především maso vepřové, v menším rozsahu maso hovězí. Většinový podíl v celkové produkci potom náleží masným výrobkům, menšinový masu. Prodej produkce je prováděn prostřednictvím obchodních řetězců, vlastních prodejen i prostřednictvím dalších menších prodejců, a to zhruba ve stejném poměru.

V souvislosti se zahájením správního řízení byla provedena šetření v sídlech dvou účastníků řízení, a to ve společnostech Zemko a Bilbo. Účelem bylo zejména zajistit případné dokumenty, prokazující jednak konání schůzky dne 21.7.2000 v Senohrabech a obsahující případné informace o jejích účastnících, závěrech, obsahu schůzky jakož i získání dalších dokumentů, vztahujících se k šetřené věci.

V rámci šetření bylo zjištěno, že ke schůzce zástupců některých masokombinátů skutečně došlo. Tuto skutečnost později při ústních jednáních účastníci, kteří se schůzky zúčastnili, potvrdili. Jednalo se o zástupce společnosti Zemko, Procházka a Schneider. Společnost Procházka MASO-UZENINY byla na schůzce fakticky též zastoupena, a to prostřednictvím jednatele ing. Pavla Eliase (tento je statutárním orgánem též společnosti Procházka). Zástupci společnosti Bilbo se schůzky dle shodného prohlášení všech zúčastněných neúčastnili. Podle svědeckých výpovědí zástupců masozávodů, kteří se naopak schůzky zúčastnili, byly předmětem jednání především následující body: Ing. Miroslav Šolc (společnost Zemko) informoval ostatní účastníky schůzky o zvyšování nákupních cen jatečných zvířat Agroporkem (tj. dodavatelem zvířat), jak to vyplynulo z jednání, kterého se zúčastnil předešlého dne. Dále se diskutovalo o sjednocení „masky SEUROP“ pro posuzování

prasat z hlediska kvality masa a o výrobní problematice (požadavek společnosti Zemko na vykrytí kapacity tepelně neopracovaných výrobků po dobu stěhování z Ústí do Roudnice nad Labem, stavba nové bourárny společnosti Zemko a zkušenosti ostatních zástupců masokombinátů s ní). Všichni účastníci se také vyjádřili ke schůzce, která se konala dne 21.7.2000 v Senohrabech. Uvedli, že se jednalo o neformální schůzku zástupců tří masozávodů, vždy po dvou zástupcích z každého. Řešilo se několik výše uvedených bodů. Uváděli, že nejednali o cenách svých výrobků. Zástupci uvedených masokombinátů se dle svého vyjádření setkávají několikrát do roka při různých příležitostech (viz str. 390 spisu), a proto se osobně znají.

K podání informací týkajících se schůzky byl předvolán jako svědek i redaktor ČTK Petr Kukla, autor zmíněného článku ze 23.7.2000 (viz str. 597 spisu). Ten uvedl, že článek měl být názorem zástupce zpracovatelů masa jako protíváha jeho článku ze dne 20.7.2000, který vyjadřoval názor Agroporku, zastupujícího producenty masa. Svědek Kukla se sám schůzky v Senohrabech nezúčastnil, informace mu poskytl Ing. Miroslav Šolc dne 23.7.2000, kdy Petr Kukla sám Ing. Šolce kontaktoval. Rozhovor proběhl telefonicky, tedy bez další autorizace informací Ing. Šolcem. Petr Kukla jiné zástupce masokombinátů nekontaktoval a zpracoval z podkladů, které měl k dispozici, článek, který dal ještě téhož dne, tedy 23.7.2000, do servisu ČTK. Na okolnosti týkající se vzniku uvedeného článku byl dotázán i Ing. Šolc. Ten úřadu sdělil, že si konkrétní okolnosti (např. rozhovor s redaktorem Kuklou) nepamatuje (viz str. 326 spisu). Byl v té době údajně kontaktován několika redaktory s obdobnou žádostí, redaktoři se na něj obraceli s otázkou, jaký je jeho odhad a dlouhodobý pohled na situaci na trhu s masem.

Úřad se poté zaměřil na skutečné chování účastníků řízení v období kolem termínu konání schůzky, a to ve vymezeném období před a po 21.7.2000, zejména zda případné úpravy a zvyšování prodejních cen jejich výrobků bylo provedeno jako důsledek jejich společného jednání (tj. zda zvyšování cen prováděli ve vzájemné shodě), nebo zda k nim došlo v návaznosti na situaci na trhu, např. v návaznosti na růst ceny vstupních surovin či jiných vstupních nákladů. K tomu účelu vymezil relevantní trh, na kterém se tyto soutěžitelé účastní hospodářské soutěže.

Vymezení relevantního trhu

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobního, geografického a časového.

Výrobní trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Účastníci řízení (s výjimkou společnosti Procházka MASO-UZENINY) jsou zpracovateli dodávajícími na trh maso a masné výrobky, příp. pouze masné výrobky (Bilbo). Procházka MASO-UZENINY pak působí na stejných výrobních trzích, avšak na dalším

stupni – tj. v distribuci tohoto zboží. Dva z účastníků řízení provádějí i porážky jatečných zvířat.

Údaje uváděné v další části rozhodnutí se týkají účastníků řízení – zpracovatelů (nebude-li výslovně zmíněn i účastník řízení – který je distributor).

Pro svoji výrobu nakupují účastníci řízení maso, v rozhodující míře maso vepřové, méně pak hovězí, okrajově i maso jiné jako např. telecí či skopové. Pokud si účastník řízení provádí porážku zvířat sám, dokupuje maso pro výrobu jen v menší míře.

Rozhodující objem dodávek výrobků masa představuje maso vepřové. Jeho podíl na celkovém objemu prodeje masa odběratelům se pohybuje v rozmezí 60-80% a koresponduje s podílem objemu nákupu vepřového masa. Z 20-30% se na objemu dodávek na tuzemský trh podílí maso hovězí, zbytek tvoří maso telecí, příp. skopové. V nabídce výrobků porcovaného masa je např. vepřová kýta s kostí i bez kosti, vepřová pečeně, vepřová krkovice, vepřový bok, vepřová plec (i bez kosti), vepřová hlava, vepřové koleno, vepřová panenská svíčková, vepřové droby (játra, plíce, srdce, ledviny, jazyk, mozek, slezina, žaludek), hovězí kýta, hovězí plec, hovězí přední, hovězí zadní, hovězí svíčková, hovězí roštěná, hovězí klička, hovězí bok, hovězí žebro, hovězí droby (játra, plíce, srdce, ledviny, slezina, dršťky, jazyk).

Masné výrobky, které účastníci řízení dodávají na trh, činí nadpoloviční většinu jejich celkové produkce masa a masných výrobků (jeden účastník produkuje z větší části maso než masné výrobky). Hlavní surovinou pro výrobu masných výrobků je vepřové maso (v řadě případů jediné maso ve výrobku). Masné výrobky, které mají ve výrobním sortimentu účastníci řízení, jsou zejména špekáčky, jemné párky, vídeňské párky, debrecínské párky, Gothajský salám, salám Junior, šunkový salám, selský salám, paprikový salám, trvanlivý salám Vysočina, trvanlivý turistický salám, debrecínská pečeně, čajový salám, anglická slanina, lovecký salám, Poličan, Herkules, šunka, pizza šunka, bavorská sekaná a další výrobky.

Při vymezování výrobního (věcného) trhu vycházel úřad z poznatků, informací a podkladů získaných během správního řízení a vymezil trhy, které jsou relevantní danému případu, jako trhy:

- vepřového masa
- hovězího masa
- masných výrobků

Z hlediska geografického zahrnuje relevantní trh území, kam účastníci řízení dodávají svoje zboží. Geografický trh zahrnuje celé území České republiky, neboť dodávky výše uvedených výrobků probíhá na celém území za homogenních podmínek.

Z hlediska časového jde o trh trvalý, s pravidelně se opakujícími dodávkami (účastníků řízení) v průběhu celého roku.

Při vymezení relevantního trhu úřad přihlédl podpůrně též k rozhodnutí Evropské komise (IV/M.758 SARA LEE/AOSTE HOLDING SA, 25.6.1996 a IV/M.1313 Danish Crown/Vestjyske Slagtenier, 9.3.1999).

Pro určení postavení jednotlivých účastníků na relevantních trzích byly vyžádány objemy výroby masa (hovězího, vepřového) a masných výrobků. Ke zjištění podílu účastníků řízení na uvedených trzích bylo zkoumáno období roku 1999 a první pololetí 2000.

Dle podkladů o dodávkách účastníků řízení na tuzemský trh činil podíl jednotlivých účastníků řízení na celkovém objemu trhu vepřového a hovězího masa (v hmotnostních jednotkách) cca 0% - 3,5%, úhrn jejich podílů pak nepřesahoval 10%. Na trhu masných

výrobní podíl jednotlivých účastníků nepřesahuje 5%, úhrn jejich podílů pak nepřesahoval 15% celkového objemu daného trhu.

K posouzení, zda došlo mezi účastníky řízení ke vzájemné koordinaci úpravy cen výše uvedených výrobků, vyžádal úřad od účastníků řízení :

Faktury za nákup jatečných zvířat, případně masa, dále kalkulaci všech vstupů ovlivňujících nákladovost výroby. Dále úřad prověřoval za jaké ceny účastníci řízení dodávali v určitém období své výrobky sledovanému vzorku odběratelů. Dokazování bylo doplněno ústními jednáními a výpověďmi svědků, včetně dvou zástupců odběratelů. Obdobné informace jako od účastníků řízení úřad vyžádal od dvou masokombinátů působících na trhu se stejným předmětem činnosti jaký mají účastníci řízení. Na způsob sjednávání změn cen byli dotázáni i někteří odběratelé.

Byly zjištěny následující skutečnosti. Účastníci řízení, s výjimkou společnosti Procházka MASO-UZENINY, se zabývají zpracováním a výrobou masa a masných výrobků; společnost Bilbo nedodává na trh maso (dělené, porcované apod.), nýbrž pouze masné výrobky. Pro svou výrobu nakupují účastníci řízení maso; Procházka a Zemko převážně ve formě jatečných zvířat, které si sami poráží, s dokupováním potřebných dalších anatomických částí, Bilbo a Schneider nakupují již jednotlivé části. Pro výrobu představuje u těchto zpracovatelů rozhodující podíl nákup vepřového masa (70-80%), výrazně nižší je podíl hovězího masa (min. 5%, max. 26%). Nákup masa (ať už v jakékoli formě) je rozhodujícím vstupním nákladem pro výrobu, představuje 60-80% všech vstupů. Další vstupní náklady jsou suroviny potřebné pro výrobu, tedy soli, koření, obaly apod. (Ty se podílí cca. 6-12% na celkových vstupních nákladech). Poslední složkou vstupních jsou další náklady (energie, mzdy apod.), které tvoří 20-35% všech nákladů. Distribuce výrobků probíhá jednak prostřednictvím obchodních řetězců, jednak ostatních odběratelů - včetně maloobchodních prodejců (v případě společností Procházka a Schneider i prostřednictvím vlastních prodejen).

Pokud jde o vývoj cen vstupních surovin, byl průběh u všech zpracovatelů - účastníků správního řízení obdobný a nelišil se zásadně od vývoje cen u dvou masokombinátů, které nebyly účastníky tohoto řízení. Ve sledovaném období (bezprostředně předcházejícím, resp. navazujícím na termín konání schůzky), tj. od 10.7.2000 do 10.8.2000, došlo ke zvýšení vstupních cen jatečných zvířat, případně cen masa, a to v závislosti podle konkrétní komodity a dodavatele o 3-15% u vepřového a o 5-20% u hovězího. Uvedené zdražení proběhlo u většiny účastníků jednou během sledovaného období, a to mezi 20.7. a 25.7. U jednoho účastníka řízení dodavatelé zvyšovali své prodejní ceny během tohoto období třikrát (u vepřového masa), z toho dvakrát po termínu schůzky, nebo čtyřikrát (u hovězího masa), z toho třikrát po termínu schůzky. U jednoho masokombinátu, který nebyl účastníkem řízení (jehož vývoj cen výrobků a vstupních surovin úřad posuzoval z hlediska postupu ostatních výrobců na trhu) docházelo ve sledovaném období k nákupu jatečných zvířat střídavě za vyšší a nižší cenu. Vývoj nákupních cen masa u druhého masokombinátu byl obdobný jako u účastníků řízení. Ceny ostatních vstupních nákladů účastníků řízení nedoznaly ve sledovaném období výraznějších změn.

Dále úřad zkoumal, za jaké ceny účastníci řízení prodávali své výrobky odběratelům a to rovněž ve sledovaném období od 10.7.2000 do 10.8.2000. Prověřil ceny za dodávky zboží u vybrané skupiny odběratelů, a to u celého sortimentu výrobků (maso a masné výrobky), který byl jednotlivými odběrateli odebírán. Dále prověřil postup účastníků řízení při zvyšování cen výrobků srovnáním vývoje prodejních cen vybraných druhů výrobků, které všichni účastníci řízení vyrábějí a dodávají na trh.

Získané výsledky byly porovnány s postupem dvou dalších masokombinátů působících na téže trhu při zvyšování cen jejich výrobků (tzn. masokombinátů nepodílejících se na jednání účastníků řízení).

Bylo zjištěno, že zvýšení cen výrobků v určitém rozsahu provedli všichni účastníci řízení. U žádného z nich však nedošlo k plošnému zvýšení cen všech výrobků a obdobně nebyl zjištěn jednotný postup pokud jde o míru zvýšení cen. Zvýšení prodejních cen i okamžik jejich úpravy se lišil podle konkrétních odběratelů a konkrétních výrobků.

Ceny masa i ceny masných výrobků byly upravovány v návaznosti na nákup vstupní suroviny za vyšší ceny. Účastníci nakupovali vstupní surovinu (maso/jatečná zvířata) jednotlivě za vyšší ceny od 20.7.2000, dále 24.7.2000 a 25.7.2000. Změny cen výrobků masa a masných výrobků (salámy, párky, šunka, slanina apod.) prováděli opět každý individuálně v návaznosti na nákup vstupní suroviny za vyšší ceny (nejblíže od 25.7.2000). Žádný z účastníků neměnil plošně ceny celého spektra svých výrobků; zvýšení cen některých výrobků (např. masa) probíhalo rozdílně a s delším časovým odstupem (např. až 31.7.2000). Pouze u jednoho účastníka řízení, který nakoupil vstupní surovinu za vyšší cenu od 25.7.2000, bylo zjištěno zvýšení cen některých výrobků již ke dni 24.7.2000. Listinnými důkazy však bylo prokázáno, že tato úprava cen výrobků reagoval na předchozí zvýšení ceny vstupní suroviny a byla odběratelům avizována písemně již od 10.7.2000.

Šetření ukázalo, že zvýšení cen výrobků – hovězího a vepřového masa a masných výrobků, realizovali účastníci někdy bezprostředně následující den, jindy až s odstupem několika dní po nákupu vstupní suroviny za vyšší ceny. Naopak řady výrobků se ve sledovaném období zvýšení cen nedotklo. Úřad porovnal postup účastníků řízení při úpravách cen s postupem dvou masokombinátů ve vztahu k jejich odběratelům a dospěl k závěru, že také tyto masokombináty, které nebyly účastníky schůzky, vykazují ve sledovaném období shodné tendence v postupu při úpravách – zvyšování cen masa a masných výrobků.

Úřad dále provedl srovnání vybraného sortimentu výrobků dodávaného účastníky řízení, a to patnácti vybraných masných výrobků a osmi druhů porcovaného masa, se zaměřením na srovnání vývoje jejich ceny v období od 10.7.2000 do 10.8.2000 (viz str. 867 spisu). Bylo zkoumáno celkem 111 souborů faktur, obsahujících dodávky sledované skupiny výrobků několika vybraným odběratelům v uvedeném období. Bylo zjištěno, že ve 28 případech dodávek výrobků ke zvýšení cen vůbec nedošlo. V ostatních případech byly výrobky dodávány za vyšší ceny, ovšem u jednotlivých výrobců v rozdílné výši (od 1 do 22%) a v různých časových úsecích sledovaného období (od 19.7.2000 do 10.8.2000).

Úřad se také dotázal některých odběratelů, jak menších maloobchodních prodejců tak i obchodních řetězců, jakým způsobem probíhala jednání s účastníky řízení o zvýšení cen jimi dodávaných výrobků (celkem bylo osloveno 19 odběratelů). Z devíti maloobchodních řetězců odebíralo pravidelně celkem sedm dodávky zboží od účastníků řízení (někteří jen od jednoho účastníka řízení, jeden od dvou a dva od tří účastníků řízení). Obchodní řetězce uvedly, že účastníci správního řízení, se kterými obchodují, projevíli během června, července a srpna snahu zvýšit své prodejní ceny; tento požadavek předkládali v různých termínech a po dalších obchodních jednáních došlo i v různých termínech k faktickému zvýšení cen. Chování účastníků řízení se podle jejich vyjádření v ničem nelišilo od chování jiných dodavatelů působících na trhu masa a masných výrobků. Maloobchodní prodejci popisovali chování účastníků řízení při úpravách cen výrobků jako standardní, se snahou zvýšit své prodejní ceny, avšak běžnými postupy, srovnatelnými s jinými dodavateli (odpovědi viz str. 861 spisu).

Obdobně se vyjádřili i zástupci dvou odběratelů, předvolaní k podání svědecké výpovědi. Jeden uvedl (viz str. 618 spisu), že odebírá výrobky od společnosti Schneider.

S jejím jednáním je spokojen, zdražení si vzpomíná v letošním roce jednou, a to začátkem července 2000. Jiné dodavatele ve svém okolí má, ale nemá důvod ke změně. Druhým svědkem byl prokurista společnosti CS EDEKA, spol. s r.o. (viz str. 624 spisu), která vlastní asi 28 prodejen. Tato společnost odebírá maso a masné výrobky mimo jiné od účastníků tohoto správního řízení, konkrétně od společností Bilbo, Schneider a Zemko. Všichni její dodavatelé masa přicházeli během roku s požadavky na zvýšení svých prodejních cen. Svědek uvedl, že vždy se vedla obchodní jednání (s každým dodavatelem zvlášť), která končila určitým kompromisem. Nezaznamenal, že by snaha o zvýšení prodejních cen byla ze strany dodavatelů masa a masných výrobků v nějakém ohledu jednotná (ve stejném časovém období, ve stejné výši apod.). Domnívá se zároveň, že jistá snaha masozávodů o zdražení je oprávněná, nedokáže však posoudit oprávněnost výše zdražení.

Účastníci řízení k věci uváděli, že prodejní ceny vytváří samostatně, a to na úrovni obchodního ředitele se schválením statutárního orgánu, příp. na úrovni vedení společnosti. Ceny za dodávky zboží jsou smluvní a sjednávají se dohodou s odběrateli. Pro změny cen výrobků jsou rozhodujícím impulsem změny cen jatečných zvířat, které tvoří rozhodující podíl celkových vstupů. Při jejich stanovení se zejména zohledňuje cenový vývoj na trhu (viz str. 232, 296, 318, 328 spisu.).

Úřad dospěl k závěru, že jednání účastníků při úpravách cen jejich výrobků bylo odůvodněno situací na trhu (zvýšením ceny převažující vstupní suroviny pro výrobu). U všech došlo v úřadem sledovaném období ke zvýšení vstupních cen, tedy cen masa a masných výrobků. Žádný z nich však nezvýšil své ceny plošně, ale pouze ceny většího či menšího množství výrobků ve vztahu k některým odběratelům. Toto zdražení bylo provedeno o různě velké procento původní prodejní ceny. V konkrétních případech výrobků někteří účastníci řízení též neprovedli úpravu ceny, tzn. nereagovali na nákup jatečných zvířat za zvýšené ceny. Ve sledovaném období dále došlo k prokazatelnému růstu cen jatečných zvířat i masa zvířat již poražených. Proto zvýšení cen jejich výrobků je přiměřenou reakcí na situaci na trhu.

V řízení nebylo prokázáno uzavření dohody o úpravě cen výrobků ani jednání účastníků řízení o těchto cenách ve vzájemné shodě.

Pokud jde o účastníka řízení – společnost Procházka MASO-UZENINY (jehož faktická činnost i vazba ke společnosti Procházka byly vyjasněny v průběhu řízení), dospěl úřad k závěru, že jako distributor a maloobchodní prodejce nemohl participovat na možné zakázané dohodě o cenách mezi masokombináty a rovněž nebyla zjištěna žádná indicie pro možné uzavření zakázané dohody ve vertikálním vztahu s účastníky řízení (nacházejícími se mimo holding).

Z uvedeného důvodu bylo rozhodnuto ve smyslu § 30 správního řádu o zastavení správního řízení vedeného ve výše uvedené věci.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Šárka Vlašínová
pověřená řízením IV. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

- JUDr. Petr Chovančík, advokát
Štefánikova 323, 500 11 Hradec Králové
- BILBO a.s.
Skyřická 1, 436 01 Most
- Procházka MASO-UZENINY, spol. s r.o.
Chelčického 627, 413 01 Roudnice nad Labem
- JUDr. František Kovanda, advokát
Františkánská 7, 301 12 Plzeň
- Procházka spol. s r.o.
Chelčického 627, 413 01 Roudnice nad Labem